1.31.95 Nr.21 L.A.

Generalinė prokuratūra nekels bylos Amerikos lietuviui - nėra įrodymų

Amerikiečiams teks padirbėti patiems

Generalinė prokuratūra nerado pagrindo kelti baudžiamąją bylą JAV piliečiui Aleksandrui Lileikiui, kuris įtariamas žydų persekiojimu ir bendradarbiavimu su naciais per Antrąjį pasaulinį karą.

JAV Teisingumo departamento Specialiųjų tyrimų skyrius (OSI) prašė Lietuvos prokurorų rasti papildomos medžiagos apie Lileikio veiklą Lietuvoje nacių okupacijos metais ir iškelti jam baudžiamąją bylą, kad galėtų jį deportuoti iš JAV. Tačiau, kaip interviu BNS pasakė Generalinės prokuratūros Specialiųjų tyrimų skyriaus vyriausiasis prokuroras Vidmantas Vaicekauskas, Lietuvos archyvuose nerasta įrodymų, kad Lileikis būtų dalyvavęs žudynėse ar davęs nurodymų ką nors žudyti. Todėl Generalinė prokuratūra atsisakė kelti jam baudžiamąją bylą ir prašyti JAV išduoti įtariamąjį Lietuvai. Apie šį sprendimą prokuratūra ketina artimiausiu metu informuoti amerikiečių kolegas. Faktiškai tai reiškia, kad JAV Teisingumo departamentui teks pačiam įveikti sudėtingą Amerikos pilietybės atėmimo procedūrą, jei norės deportuoti Lileikį iš šalies.

87 metų Lileikiui rugsėjo mėnesį JAV iškelta byla, įtarus jį vadovavimu masinėms Vilniaus žydų žudynėms per Antrąjį pasaulinį karą. Jis kaltinamas tuo, kad nacių okupacijos metais vadovavo Lietuvos saugumo policijai. Lileikiui gresia JAV pilietybės atėmimas ir deportavimas iš šalies už tai, kad nuslėpė savo praeitį, kai 1955 metais atvyko į JAV ir 1976-iais prašė suteikti šios šalies pilietybę. Gruodžio viduryje Lileikis JAV Teisingumo departamentui pateikė raštą, kuriame neigia kaltinimus žydų žudymu. Savo atsakyme jis pripažįsta vadovavęs saugumo policijos veiklai ketvirtadalyje Lietuvos teritorijos. Tačiau prašydamas JAV vizos, jis teisingai pareiškė neprisidėjęs ir nepalaikęs žmonių persekiojimo dėl jų rasės, religijos ar tautybės, teigė Lileikis.

Praėjusių metų pabaigoje Jungtinėse Valstijose buvo iškelti ieškiniai, kad šalies pilietybė būtų atimta iš dar dviejų lietuvių, kaltinamų tarnyba naciams. 70-metis Ilinojaus valstijos gyventojas Chesteris Rydlinskis kaltinamas tarnyba Osvencimo koncentracijos stovykloje nacių okupuotoje Lenkijoje, taip pat Buchenvaldo ir Lauros stovyklose Vokietijoje. 73 metų Algimantas Dailidė iš Ohajo valstijos kaltinamas žydų persekiojimu, kai tarnavo Vilniaus saugumo policijoje, kontroliuojamoje vokiečių saugumo policijos. Panašiai apkaltintas 1993 metais iš JAV deportuotas Antanas Mineikis, tačiau Generalinė prokuratūra nerado pakankamai įrodymų, kurie pagrįstų būtinybę kelti jam baudžiamąją bylą.

Bylą iškėlęs JAV Teisingumo departamento Specialiųjų tyrimų skyrius (OSI) yra atsakingas už šalyje gyvenančių nacistinių nusikaltėlių paieškas ir deportavimą iš šalies. Jo pastangomis iš 50 tokių asmenų atimta JAV pilietybė, o 42 jau paliko šalį. Didžiausia OSI nesėkmė - Johno Demjaniuko, apkaltinto buvus ypač žiauriu nacių konclagerio prižiūrėtoju, byla. Sufalsifikuotais įrodymais, kuriuos OSI pakišo specialus KGB skyrius, nepatikėjo netgi Aukščiausiasis Izraelio teismas. OSI neslepia, kad savo veikloje dažnai remiasi KGB perduotais dokumentais.

BNS, LA

6

UNITED CITIZENS FOR NIXON-AGNEW

HEADQUARTERS • WILLARD HOTEL, WASHINGTON, D.C. 20004 • PHONE (202) 783-1560

CHARLES S. RHYNE
National Chairman
JOHN W. WARNER
National Director

NATIONALITIES DIVISION

Hon. John Volpe
Chairman
Hon. Edw. Derwinski
Vice Chairman
Dr. Lev E. Dobriansky
Senior Advisor
Ilmar Helnaru
Director